

„UNIJA“
(Weekly)

The only Lithuanian
News paper published in
New York. It has a large
circulation in the United
States and Europe.

Rates of Advertising.
One inch once \$1.00
" " half yearly 6 00
" " yearly 10 00

All communications to be
addressed to:

M. TWAROWSKI
35 Allen St., New York.

UNIJA

„UNIJA“
Išleista kožną Subatą
kasztuoja ant metu \$2.00
„ puses „ 1.25

AUROPOJE
kasztuoja ant metu \$3.00
APGARSINIMAI
kasztuoja ant metu \$10.00
puses „ 6.00
už vieną siki 1.00
Grom-tas praszone siust
ant vardo

M. TWAROWSKI
25 Allen St., New York

New York, Subatoje 14 d. Kovo men. 1885 m.

N 8.

Izduotojas ir Reditojas M. Twaraukas

M 2.

APIE TIKEJIMA.

Wisas swietas raszo, kad niekur ant swieto tikejimas ne esas tarp stamantrus, tarp gilej i szirdi ir jausmus žmoniū o ir i ju gywenima i augias kajp kad musu tewyneje Latuw-Latwioje tarp latuw-latwiu. Už taj dajnej o paskuj ir kiti rasztininkaj emu musu žiame wađint „szwenta“. Ir taj tejsybe! Latuw-latwis už sawo tikejima ira ir szendien gatawas galwa paguldyt i kapa kajp kad jis dare pirm 6 szimtu metu, kada gyne sawo tikejima (ir žiame) no wokiecziu lanku ir rusu. Wisas latuw-latwiu gywenimas sukasi aplink tikejima. Ryta, diena ir wakara mes sznekame apie tikejima, atliekame maldas, duodame downas bažnycej ir szwentiems. Eajmej tariame, kad mus tikejimas palajmino, o isztikus nelajmej (ligoms, ugniej, wajnomis, badmeczuij ir tt.) sakome, kad Diewas mus koroja už taj, kad esame netikejs. Wajkus auginame tikejime ir mokiname gal daugiaus mažaj ka apart tikejimo.

Kad tajp taj mes esame suaugia su tike mu, jog jis ira musu prigimimu, mes nesyki nesuprantame atsitikimu gywenimo, kurie prieszingi ira tikejimuj. Mes no tokiu atsitikimu atsikrejpjame bijodami, kad mimize tikejimas neimtu judet, luoszt, mernet ir gajszit. Kajp-gi taj tikejimas galetu nykt? Ar-gi tikejima žmones nebutu gawia no Diewo? Ar gal kajp kitajp mes palikome tikingajs?

Kad butu tikejimas gautas no Diewo, taj ant swieto wisi tik wiena tikejima ir turetu. O dabar neejdami kur toli, mes tarp sawias randame ne wienajp tikieczius ant kožno žingsnio. Wieni wisur ir wisam kame mato stebuklus, o kiti retaj arba ir nej syki sawo amžije; wieni tikia in esybe Diewo, o kiti ne; wieni priima katalikiszka bažnyce su wisa kuningu hijerarkija, o kiti ejna drauge su lutariszkejs, kiti wel su ewangielikajis, o wel kiti tur „sawo“ tikejima ar ira „netikejs“ akise kitatikiu. Jau toks daugumas ir margumas pažiuuru tikejimo dajgtuose mums ajszkej parodo, kad tikejimas iszaugo ne isz Diewo nej isz jo aprejsz kimu, bet isz ko kito. O surast taj isz ko tikejimas ira prasidejas, kajp jis didyn ir plaityn ejna ir kajp jis begije amžiu labaj majnos, ira labaj swarbu — o labiausej del musu, kurie apjuokiamie sawo brolus kitajp ne kad mes tikieczius.

Kožna žmogū paima dywaj mislijant,

kad tas kunas, kurs dabar ira gywas, po metu ar walandu lauvasi judejas, o sustywejas sustingsta, mirszta. Nekuriuose atsitikimu se nera galima pasakyt, ar žmogus yra mirias ar ne. Gilus miegas yra panaszus i myri, tiktaj ka sanarej kuno pasiliekti gležni, už taj nesyki sakome apie žmogū mirusi: „užmigo ant amžiu“. Žmogus nuomirulije nekwepuoja, jo szirdis netwinkeziuje, tajgi gywumas apsistojia. O ira atsitikimaj, kur gywybe žmogaus ira tartum iszlekusi per adynu adynas o ir per kelas dieuas nesyki atsitiko, kad palajdoti kunaj atgijo, ir jeju nebuwo ezesu iszgelbeti, turejo mirt lajsu myri, nes užduso duo-eje. O laukinej žmones sako, kad tokios atsitikimuose kajp gilus miegas, nuomirulis ir tduze esanti iszejusi ant pawajkszeziujimo. Jeju dusze nesugryžta, kunas ima putie, szwinkt, smirdet. Smardumas-gi wisumet yra ženkle myrio. — O kas-gi ta dusze, kuri kajp sako laukinej žmones atsiskiria no kuno? Laukinis žmogus tajp ja su aprejsz kija. 1) Kim neatsitiko miegant, per sapna, but kitar? Mes kitus lankome sapne, o kiti mus. Netiktaj mes esame drauge su gywajsejs, bet nesyki atsitinka, kad „prisisapnuoja ir mirusiuju duszios. Ligonej sanktoj ligoj swajeziodami sakos negula atsigint no piktū proseniu dwasiu. Pas latuwiniukus ir szendien ira pasakojama, kad duszios piktadariu labiausej karelu (pakaruoklu, karuoniū, pasikorelu), gywiems wajdinasi ir tos wajdylos juos smaugia, gajnioja ar kitajp wargina. Isz to jau matome, kad dusze tur but kas-žin-kas atskiras no kuno žmogaus, ir ilgiaus gywena ne kad kunas. 2) Kad saulutej szwiecziant dangus ne yra apsiniaukias, žmogus lauke ejdamas mato greta sawias wajzda — szeszeli. O tas szeszelis nera paimamu dajgtu, taj kas jis galetu but — mislija laukininkas — jeju ne dusze, ans atspindulys kuno? 3) Kajp kada žmogus kwepuodamas mato isz sawo burnos iszejant kwapa „dwase“, o ta dwase kajp man ir latuwiniuku newienas pasakojo, esanti tas pats ka ir dusze. Kas-gi, gird, galetu isz kuno kitas iszejt per burna?! — Tajp taj Malajenaj isz miego nenorums ka žadina, idant ne wargint kuma iszejus duszej. Nikaraguenaj snekejo szpanams, kad žmoguj mirsztant kwapas „dwase“ iszejanti ir tolaus gywenanti pawydale kuno. Grenlandenaj sakos turia dwi duszes — szeszeli ir kwapa. Zulu szneka, kad jo kunuj mirus dusze ejna in

buri sentewiszku dwasiu ir rupinas apie likusius namiszkius. Pagal tikejima Fidzenū szeszelis, „tamsioji dwase“ ejna in apatini swieta, o „szwiesioji dwase“, kuria matome atsimuszant szeszelij wandenije, pasilieka arti wietos mirimo. Ir senowes grajkaj ar ne kitajp tikejo, ka matome isz pasakos apie Akilli, kurs miege weltuj gauda jam prisapnawusi milima drauga Patrokli, kurio dwase kajp dumas lekia per rankas. Iszliko tajpogi pasaka apie žyni Germatima, kurio dwase tankej ejdawo pasiwajksztinet isz kuno. Bet kad wiena syki dwase taj padare, pati emusi kuna wyro sudegino, ir dusze sugryžus kad neberado kuno, turejo pasiliikt bekuniszka dwase. Welesniuose amžiuose grajkaj kalbejo apie dwi duszes: wiena buwo gywastine, plona oriszka esybe, o kita buwo dwaszka, bekuniszka, bemedege, nemari. Musu žodzej „dusze“ ir „dwase“ rodo, kad ir senowes latuwiniukaj suprato dusze esant ne kuom kitu kajp tiktaj tuomi, kuomi yra kwapas — kajp daugumas ir szendien dar tikia.

Jeju dwase matoma sapne yra pagal misli laukininko isz tiesu kokia esybe, taj ir drabužis, kuri dwase neszioja, ar ginklas, kuri rankose neszias, tajp pat tur turet sawo dusze; nekitajp ir su gywuolejs yra, tajp taj arklys ir szuo, draugiszki tarnaj žmogaus, tur sawo „wajdyla“, panasze in kuna. Kad tajp laukinej žmones tikia, matome isz daug dajgtu. Kad Odžibuaj lajdoja lawona, taj duszej wyro ideda „dwaszka“ ginkla ir pipka, o moterims krepszius ir wajrus, wajkams-gi sejdokus (kilpinis) ir wilyczes. Fidzenaj lejdze upemis waltis (eldijas), ginklus ir molini puoda plaukt i kita gywenima. Mirus kuigajkszeziuj Peruwioje jo pati pasikaria noredama pasiliikt jo tarnysteje, o tarnaj susidegina. Kad Madagaskaro satos karalus Radama mire, žmones sakesi matia jo dusze drabužiuose, kuriuose jis buwo sudegintas. Senoweje latuwiniukaj degino drauge su lawonu žirgus, tarnus, ginklus ir tt., ko palajkus ira galima rast kajp kokiuose pilkalniuose. Kad Auropoje žmones lowesi degint moteri ir tarnus kariszkas arklys dar ilga ezesa buwo pamuszamas ant kapo ir sudeginamas. Wokiecziej ir szendien užmauna lawonuj ant koju „pek-liszkas kurpes“, ideda siula su adata delto, kad dwase galetu susilopt prairusias drapanas, — ir wisoj Auropoje deda piningus in graba, kad dusze galetu apmoket sawo

rejkalus keloneje. Musu brolej latwej in ar-
zuolus, turinezius iszpuwusi widuri, megia
tajpogi kraut piningeli del lajmes duszeli
mirusiu žmoniu. Tolaus bus.

MOTINA IR DUKTE.

Apsakas E. Wicherto.

(Tasa.)

Jis pagryžo kitoniszkas ne kad buwo
iszwaziawes.

Ir wiskas aplink ji stajgu kitajp isz-
wejdejo ne kad patol.

Ar taj buwo ta pati žmona? Ji jam isz
tikro rodesi pasilikusi senesne ant 10 metu
— toj wienoj d.enoj. Jis norejo prispirt sa-
wo akis, kad jos nematytu ruzszlu ant jos
kaktos, bet akys ji pergalejo. Wis ir wis sto
wejo pagal jos subergždusi pawidala ans
žalus Magdes powizius.

Kad dabar Urte liepe ka norint, ar gin-
czyj si su samdiinkajs ar snekejo su kaj-
mynajs ar swetimajs, kajp taj wis j m gru-
bej iszrode! Ir kad jos mislys buwo atsi-
krejpa tik wien ant gaspadorystes, ant pa-
dauginimo jos turtu, kad ji kožnam maža
dalele dawe ir parduodant ar ka perkant
wis koki pelna kytrumu iszgawo — nesu-
prantamas taj dajgtas kajp jis patol taj ap-
kente! Jis lajke sawia iki jis galejo. Paskuj
jis pasake wiena persergejima, kuri ji pik-
taj iszgulde; wienas žodis pritrauke kita, ir
pirmasyk abudu balsej susibare. Ir nepasili-
ko prie to pirmo sykio.

Szeszetas nedelu grejtaj prabego. Die-
na isz dienos Kalwajtis kaskarts ejo nera-
myn ir nestowyn. Kelissyk jis kelawo i Pa-
kalne kad ten lajkyt susirinkimus. Urte re-
kalawo, kad jis Magde parwežtu isz miesto,
bet jis tam prieszgyiniawo butinaj, jis esat
prižadejas kalbet žweju kajmuose pas ma-
res, ir turis iszpildyt sawo žodi; gala but,
kad jis ten sutruksias nedela. Delto Urte
labaj piktaj pasznekejo. „Tu kaskarts daraj
pasineziawes bares ji, ir neužilgo daugiaus
busi kelije ne kad namie. Berots, mergos
laksto paskuj tawias isz wieno kumoi kita!
Iže Wosbutyze ir Erdme Kubityze ne
tajp toli no mariu gywena. Rejk in ju szir-
di isgedint.” Jis nedawz sawias sulajkyt.
Jis bijojos wel ant wieno but su Magde; ji
turetu žinot, kad jis os nepasigenda; tegul
nej namie jo nerat parwaziawusi.

Norint jis tase sawo pagryžima i nam-
mus, wienok ant galo taj padaryt rejkejo. Ir
pirmiausej ji pasitiko Magde. Ji sedejo ant
suolelo pas duris ir skajte wiena isz jo kni-
gu, grejtaj atsistojo ir padawe ranka ant
atsiswejkiniimo. „Asz jau tariausi, kad tu
nesugryžizi, tare ji, už taj kad asz esmi na-
muose.”

Taj n'yra nej joki priežastis, tare jis
mikeziodamas.

„Asz paemiau tawo kninga, pridure ji,
už taj prasau, kad nepykstum.”

„Asz isz to džiaugiuos, kad tu nori
skajtyt”, jis jaj atsiliepe.

Cze kajme tajp man yra bodu, sneke-
jo ji, ir sunkus ranku darbaj dar man netu-
tiko.”

„Asz tam tikiu, pritare Jonas. Jis wis
dar lajke jos ranka ir jaute, kajp ji buwo

szwelni del jo pirsztu.

„Mieste asz ir wokiszkas wajku kni-
gas skajeziaw, tase ji tolaus. Teu yra gra-
žios pasakos suraszytos, ir asz jas tau apsa-
kysiu. Tu jas gali suraszyt latuwiszkazaj.

Tajp ji walanda plepejo ir Jonas užsi-
mirszo ape inejima i widu. Kajp buwo Mag-
de graži ir kajp jr dalje snekejo, ir kajp
mielaj ji juokes! Ji turejo kas-žin-ka akise
ko nebuwo galimā permahyt; o wienok ji
rodes esanti atwira ir be slaptu mislu. Tos
akis! Jis no ju negalejo atsigtint.

Widuj pakilo klyksmas. Urte bjaurej
kolojo neparange merga. Taj Jono ansise
speugtinaj spenge. Neužilgo ji iszejo per
duris ir pamate juodu snekant. Ji ispren-
de rankas i szlauni, ir sake juokiszkazaj, bet ir
piktokaj. „Mat kajp wienas tinginys kitam
padedat. Dabar ja Jonas paswejkino tajp,
kajp kad jis tik wiena diena butu kur kitur
sugajszias. O ji apkabinusi ji pabuczawo.
„Tik jau geraj; kad tu pagryžaj tare ji ir
padunksnojo jam i peti. Czesas man labaj
prailgo. Žmones ira niekam netikia, o ir sa
Magde kasdien rejkt turet rupesti. Tu turesi
pasakyt kada asztru žodeli kad ji žinotu.
Asz juk tiktaj esmi motina.”

Jog cze musu namuose yra koks waklowas.

Merga buwo jau szalin pabegusi.

Magde gulejo trobateje duoniinku ir
ten diena daugiausej dirbo. Duris i griacze
buwo winimis užkaltos, pakol gyweno senu-
te; o dabar ji atlawz surudijusias winis,
idant duris wel galetu atsidadyt. Kad ji ži-
nojo, jog Urte tur darba ar kieme ar lauke,
ji inejusi atsistojo užpakalije kreslo Jono ir
snekejo, arba sedosi greta jo prie stafo, pa-
sireme atkunemis ir žiurejo in ji nenulejs-
dama sawo nawatniu akiu, kada jis ka ar
skajte ar iszgulbinej. Jis tuojau eme kni-
ga kada ji ate o, ir lajke ja abiem rankom,
kajp kad noredamas sawia suriszt. Jis jaute
szilta kwapa jos burnos ant sawo rankos ir
jos peti ant sawojo peties. Kraujas twink-
cziojo ant gysloze.

Atsitiklawo, kad Urte pertrauklawo
ta draugiszka buwima pas kits kita. Kad
dabar Magde gyweno gernoju su jos wyru,
taj jaj gana patiko. Ja tik griacze taj, kad
tajp daug czeso buwo žudoma prie kningu.
„Jau tu toks esi, sake ji Jonuj, ir kitonisz-
ku nepasidarysi. Bet mano dukterej mažaj
pritiuki mokintum. Geriaus butu, kad tu
jaj quotum roda prisiziuret, kajp rejkt gas-
padorant, idant ji sawo czesu galetu wyrut
but pagelwoje”. Urte wisur tajp buwo pa-
wydume, o cze ji n'pastebejo n'ko pikto.

Magdej esant darže Jonas neilgaj wi-
duje selejo. Darže jis sawia jute daug wal-
nesniu. Kožnas galius matyt per žiama tawo,
ra ir persiludyt, kad ten niekas pikto nera
daroma. Jis norejo užmirszt, kad ir ten ira
tanjus bezdu krumaj ir kad apwynej jau
augstaj buwo apsiwiniuja apie smajgas ir
apaczioje padare szeszeluoti lapine, kur
Magde megej sededawo. Ji berots baresi:
„Ar jau tu ir wel cze? Ar neturi geresnio
darbo kajp kad tik mania dabot?” Bet ji
nepkyko jam pasilikant, neji traukesi to-
lyn, kada jis sedosi greta jos, ir mažaj sau-
gojo sawo akis kada jis snekejo. „Asz ne

žinau kas i mudu insitrowe, snekejo jis
tikraj; asz sawia turiu spirt prie knygu.
Pajkyste man geriaus megia ne kad iszmin-
tingumas”. Kajp kada juodu gajniojo wie-
nas kita darže kajp kad wajkaj daro, iki jis
jos nesugawo arba juodu nusitweria už ran-
ku labaj juokesi laužydami rankas ir megin-
dami, katras yra stipresnis. Kad eme spirt
wysznes, jis pasilipias in medį nuskyne del
jos gražiauses ir tamsiauses no sauletos pu-
ses. Jam eme gywenimas ejt linksmyt; jis
niekumet nebuwo gywenima tajp wartojas.

Urte be rejkalu szaukino dukteri nore-
dama kad ka padarytu. O kad inejusi i dar-
ža ji rado abudu draugiszkazaj besisznekant
ar su užkajtusejs wejdajs, taj jaj nepatikda-
wo. „Kas cze yra?” klausie ji arba: „Kagi
judu turite tarp sawias?” Ji siunte Jona in
widu, o Magde i blyke ar pas darbininkus
i lauka. Jonuj-gi ji sake: „Tu wisaj atsimaj
nej ir daraj niekus”, o Magde bare sakyma:
„Ar taj tau gražu?” Bet antra diena
isz naujo prasidejo toks pat loszimas.

Tolaus bus.

RASZTAS ISZ PHILADELPHIJOS.

24 d. Lapkricziu 1884 m. susirinkia la-
tuwininkaj ir laukaj saloje No 347 North
3. ulyczioje padare roda aprinkt 13 abiwa-
telu int Centraliszka Komiteta, patwirtyta
2 d. gruodžio no wisos Pensilwanijos Wal-
stijos wyriausybes; tajpogi wisi laukiszki
demokratizski klubaj Pens. Walstijos pil-
gul prie to komiteto. Antras buwo susiri-
kimas latuwiniuku su laukajs 11 d. sausio
No 700 South 5. ulyczios ir padare nauja
demokratizska kluba; pasiliko aprinkti ant
prezidento J. Gabrulawyczius, wice-prezi-
dentu M. Walinezius, sekretorius W. Os-
towski, kasierius F. Ostrowski; mitingaj bu-
wo Lajkoni kožna nedela iki sziam czesuj.
Tajpogi susirinkia 1. diena kowo padare
sutarima lajkyt mitinga wiena syki ant me-
nesio, taj yra pirma nedela po pirmam. Mi-
tinguose yra snekama laukiszkazaj ir latu-
wiszkazaj. I ta kluba jau yra prigulincziu 61
square, ir kožnas wienas laukas arba latu-
wininkas, kurs prigul i ta, noredamas gaut
Amerikiszkas popieras, niekada nerejka ejt
praszyt pas kitas, kad pasiranczytu, bet wi-
sados gal gaut sawo klube. Arba noreda-
mas gaut kokia sluzba gali apszinajmyt
priesz komiteta klu o o bus paduotas int
centraliszka Komiteta ir bus renkamas. Taj-
pogi noretume, kad ir isz mus brolu latuwi-
ninku ir lauku turetu sluzbas tajp kajp ir
kiti naradaj (tautos) tur, kajp taj Prusaj.
Prancuzaj, Italaj ir kiti, kuriu yra daug ur-
rinocziu sluzbas suduose, palieciuse ir kitur.
O paziureklame, kiek rasme isz lauku arba
latuwiniuku sluzbose Amerikoje, kad be-
wejk galetime ant pirsztu paskajtyt; o už
ka? Už taj kad per ilgaj miegame. Bet bro-
lej czesas pabust isz miego, nes jau diene
szwiesa rodosi ir czesas paduot wienas ki-
tam ranka; o per taj pasidarysme sau dide-
li warda ir busme pažystami kitu giminiu
ir atiras isz mus pacziu sluzbose suduose
arba pahciuose tajp kajp ir kitu ir nerejka
lausime kokiam atsitikime samdyt koki žyda
arba prusa, kad už mus paszneketu sude at

kitoki
lus sl
roda i
Tikta
mums

A
lajkia
wiena
miela-
džius,
Szena
Isz w
lankaj
draug
ninkaj
kurie
te saw
wasti
ar paž
asz pa
szczio
spaud:
czeso,
wo saw
isz kru
ar ben
dorio
mias r
džiaug
rit szp
si kup
latuwi
wotis
o mat
te iszt
mas p
kada o
kurie
ženysi
tu ar
ka jis
nieku
myte
Bet a
wajku
kad n
supra
gol in
go! I
rije,
žiam
prigi
wasa
mes
wini
wadi
kajp
džiu
maž
nas
muji
Tejs
kiu
gata
kajp
o wa
kuni

kitokiam dajgte, nes kajp turesme sawo bro-
lus sluzbose, taj wisada duos mums geresne
roda ir jejb kur geriaus pasznekas uz mus'
Tiktaj brolej storawokimes, taj ir Diewas
mums pades. W. Zaln.

RASZTAS ISZ SIENANDOAH.

6. d kowo men. 1885 m.

Mielas Redytojau! Norint ik sziolajk ne
lajkia gaziotos latuwiszkos, bet perskajtias
wiena numeri pasižadejau lajkyt, per taj
mielas Redytojau, priimk szituos kelis žo-
džius, kuriuos atsiuncziu apie latuwiniukus
Szenandorije, kokiam jie padejime gywena.
Isz wisos Amerikos lankiszkos gaziotos
lankaj džiaugiasi bažnyciom kunigajs ir
draugystemis; kuongi Szenandorio latuwi-
ninkaj gal džiaugtis, klausiu asz jus wisu,
kurie szitam mieste gywenat ir kurie lejdz-
te sawo wajkus po žiame ir patis neszat gy-
wasti nezinot ar pamatysit sawo prysiega
ar pažystama ar ne, atsakykit kuom: o taj
asz pats atsakysiu, kad geras ir tikras krik-
szcionis taj gal pasigirt aszarom, kurias isz
spaudže bažnycioje no 1877 m. t. i. no to
czesio, kada latuwiniukaj uegirdi žodi Die-
wo sawo prigimtoj kalboje, kuria iszžindo
isz krutu sawo matinos. Klausiu dar syki:
ar bene Diewas užsiunte kora ant Szenan-
dorio latuwiniuku už ju apsiejimus; kodel
mias negalime tajp džiaugties kajp kiti kad
džiaugesi isz sawo kuningu? Jus, kurie tu-
rit szitam mieste tiek sawo namu ir jus wi-
si kupezej, kuriu be skajziaus yra, ir wisi
latuwiniukaj po drauge ar negalite stora-
wotis latuwiszko kunigo. Tik prasitrink akis
o matysi ko tu rejkalauji; newieno jau duk-
te isztskejo ar sumos apsiezenio nemokeda-
mas poterio ir pirma syki da spawiedojosi,
kada eme szluba, o ir kiek dar tokiu yra,
kurie tik laukia gawenios perejant, o jau
ženysis paklauskit tokio kiek yra sakramen-
tu ar prisakimu, ka jis jum atsakys; tejsybe
ka jis bjedniukas tur daryt, kad jis negirdi
niekur, bažnycioj nesupranta, o namie ma-
myte netur czeso pamokyt, taj ir tajp geraj
Bet asz misliju kajp toks sulauks o sawo
wajku, taj tie tur but tikrajsejs katalikajs,
kad nej Ryme tokiu nerastum. Ar dabar
suprantat, ko rejke? o taj latuwiszko kuni-
gol ir da syki sakau, kad latuwiszko kuni-
gol! Imkite pawejkstašz Rusiu Szenando-
rije, kurie budami tik wienus metus szitoj
žiamyje, tie jau parsuweže sawo kuninga ir
prigimtoj kalboj girdi žodžius Diewo, o ing
wasara prades jau bažnyce statyt. Argi
mes negalime dar geriaus iszdaryt toks latu-
wininku skajtus, kur Szenandoh gali but
wadinamas latuwiszko Wilniuom. Atsiminkit
kajp jus buwot Latuwoj, kajp girdejot žo-
džius Diewo ar tajp kajp cze, ar tajp mus
mažus mokino prisakimu, tik paklausk kož-
nas sawo sažines, o jeju nesakysi kajp ans
mujtininkas: Pone, susimilk ant manias
Tejsybe nekožnas tajp palarys, nes yra to-
kiu Judosziu, kurie už sklejnyce ataus yra
gatawi sawo tikejimo užsigint; toks tajp
kajp lankaj sako, kad meldžesi po kryžium,
o welne tur už skuros. Nenoria raszyt ant
kunigo, nes jisaj nekaltas; juk pinigaj ar

kuniguj ar popieziuj wisumet yra mielausi.
Už pinigus ir mus klebonas sako pamokslus
latuwiszkej, o kas rejk apgarsyt, taj jau
griebiasi lankiszko. Atsiminkit kajp jum už
sake gawene gawet, ar jus supratot? Mirsiu
ir neužmirsiu tokio paloko. Man pasitajke
buti pas wiena latuwiniuka salune, kur wien-
nas atejas wadino sawia paloku, o aklas la-
tuwininkas klause jo tarlamas: macziau ir
tu buwaj bažnycioje; pasakyk man ka tajp
kunigas minawojo Sereda ir Subata ir wis
sake: maslo, mleko, chleb, asz to nesupran-
tu; asz tau pasakysiu, atsiliepe ans, jej insi-
gersim; tada ans jam iszgulde, kajp tur ga-
wet. Taj czesaj atejo kad latuwiniukaj turi
o salunose klaustiesi apie gawene, jej nori
iszpildyt sawo. Tejsybe bažnycioj mus kle-
bonas kajp suriks sawo anioliszku balsu, taj
rodos ir muras iszskirs; ale ka maczija,
kad nelauk tokiu yra ka suprant lankisz-
kaj, o kad dar užfarizauszuos ir iszkej s
kad ne miela ir nuspjaut, bet mus brolam
geraj, nes mislija kad taj wis žodžej Diewo.
Apsimislykit, kur tie žodžej musu dusziu
prawadniko, wisus nog atoriaus apgarsino,
kad suszauks wisis ir parodys rokuuda, kiek
bažnyce kasztawo ir kiek sudeta; bet taj
tik tada tajp sznekejo, kada pinigu rejke-
jo; dabar to nerejk, nes jau ira galima tris
tokes bažnyces pastaty. — Kodel nej wien-
nas neatsisauket; ar bijot už sawo skatika-
ka turit užmojeja kiti po 60 dorelu, kam
jus ten taso po bažnyce už apikakles eigo-
nas ar žadenas, ar negalit už sawo piniga
but walni, ar negalit girdet latuwiszka pa-
moksla mokedami po 50 centu ant menesio.
Ar taj nebajsius pagalwes, pemslikit, mo-
ket szitokiam czese 50 centu! Ir szitiek
szintu latuwiniuku jeju tik duotu po 10
centu kožnas, taj daugiau isznesztu kajp ki-
tu kunigu alga; o jeju norit moket 50 cen-
tu, taj rypinkitesi, kad butu latuwinkas ku-
nigas, stokit kajp wiens vyras! Nera ge-
dos jeszkot sawo tejsybes; kad kunigas ne
gedis jusu szintu, o dar melagyste ir jum
akis monydamas, o ko jus turit gelytis sa-
wo tejsybes Rejk žinot, kad wisi musu
praszimaj yra iszklausti no wyresnybes.
Bet lanku kunigas taj wis užlepe no mu-
su; juk yra žine no Popiežiaus jam parejus
kad jis tur kunigo latuwiszko jeszkot, bet
kad pinigaj mielausi, pinigaj nedalejdz-
tajgi matot, kad pinigaj nelejdz žmoguj
ir sawo sažine (sumene) apipraust. Kas ma-
darbo, mislija sau lanku kunigas, ar latuwi-
ninkas supranta spawiede! parapija dide-
la, janni wisi ženijasi, wajkaj giama — kad
tik man but gjaras uždarbis! Bet atsimin-
kiam: kad arkiwyskupas taj žinotu kajp jis
nežino, asz misliju neitgaj jis imtu po 25
dorelukus už latuwajcziu szlubeli. — Dau-
giau nieko nerejk tik szauk balsu: Pone,
Pone, kur tas tejsingumas? argi Kristus ne
paliko 99 aweles o ejo jeszkot wienos, o
musu wadowas i dangu nesirupina apie taj,
kad tiek szintu nesupranta, kad tik jam pi-
ningu daugiau parejna; kam jam jeszkot
latuwiszka kuniga, kurs gal jam pelna at-
imti! Nors latuwiniukaj Szenandorio gal pa-
sidžiaugt gražum kunigelu o dajlej apsi-
re-

dias nors iszrodo ant dšentlmono, ale ir pa-
daro dšentlmoniszkej: isz ko ka paima, taj
jau tam Diewas ataduoda, geriausej kajp
su anglajs moka kupeziaut: jau nej groser-
nionj nej geležiniam krome be pinigu jam
neduoda: o jau arkli no pirmu metu jo ate-
jimo negauna samdyt, nes žinoma toki asa-
ba nejejb kajp waziuoja; jej perwaziuos ke-
les myles, taj arklys ant ryto isz twarto ne
iszejs. Anglu taj dar kajp ir gedžesi, ale
wienam palokuj grosernikuj J. Rynkiawer-
cziuj pasipraszia prasiwazinet su Szamokiu
lanku kunigu, taj kajp jau wertesi no kalno
taj katik abudu gywi liko, o biednas gywu-
lelis koja nusilauže kur per 5 menesiu-koje
neprimyne ir daktaras kasztawo 50 dorelu.
Kada J. R. nuejo praszyt atlyginimo už
iszkada, tada atsake, kad tau Diewas atly-
gins, o kajp ans sake, kad nuraszysiu ing
arki wyskupa, taj iszkejke ji ir ing bažnyce
daugiau nepriima. Nežine keno yra tejsybe;
gal J. Ryn. yra kaltas kajp jisaj neinsake
arkluj, kad ne wirstu. — Ale taj da wis nie-
ko. Didžiausios linksmybes laukeme ant sz.
Kazimierio, patrono tos parapijos, kur mus
kunigas užsake kelom dienom, kad bus at-
puskas ir pribus 5 swetimi kunigaj, o latu-
wininkaj pradejo szneket, kad wiens bus
latuwiszkas kunigas, prisitajse daug latuwi-
ninku ant tos dienos o labiausej isz moteriu
kurios lankiszkej nesupranta. Sulaukem ir
tos dienos. No 6. adynos pradejo wiernieji
rinktis ing bažnyce, nes buwo užsakyta,
kad kajp no ryto bus misziu iki 12 adynaj.
Bet kur tau! Kajp žmogus storojies, o ki-
tajp stojas. Ir tajp da butu geraj; bet pasi-
tajke 3 nelelu wajkelo pakasynos. Na, cze
butu miela sweeces, bet gajlu warszkes; ir
su atpusku tajp stojosi. Malonu buwo kuni-
guj paimt keli dorelej už pakasynas: per
taj atljake ankstybas miszes; o kad atejo
sumos czesas, kad prisigrudo bažnyce ti-
kineziuju, tada iszwydom bažnycioje 4 lan-
ku kunigus: 3 isz Szamokiu ir 1 isz Nanti-
koko. Musu klebonas nuwede du i spawied-
nyces mislydamas, kad puse parapijos isz-
spawiedos. Bet kur tau! tik kelis palokus, o
moters latuwiniukes apsiszluoste aszaras tu-
rejo atsitrant nesuprasdamos nieko. Tolau
iszejo Szamokiu kuningas su graudžiu pa-
mokslu, kuriam apsake, kad žmones džiau-
giasi isz to, kad jam perejta wasara nelaj-
me atsitiko su tuom arklu, kur pirma mina-
wojau, ir tajp tolaus tokiu nelajmiu papa-
sakojo. Ant galo musu klebonas pasake, kad
jau esa po wisum, kad sumos nebus, galit
ejt namon. Didelis buwo narakawojimas ir
kejkimas parapijonu iszejus isz bažnycios,
wieni sake, kad per perejtas grabnyces ku-
nigas užsake szwente ir bewejk del kwote-
riu, kad daugiau surinktu už žwakes; ma-
ne atstade darbo, o dabar wel diena su-
gajszawau nej misziu neiszklusias. Musu
parapijoj už pinigus wiska gali matyt;
juk ir kuna atlydet i bažnyce per suma
pawelija del keli dorelu, norint suma tik
atljakoma yra už parapijonus. Raskit jus
kitose kataliku bažnyciose ant sumos kuna
numirelo. — Dar daugel tokiu žiniu galu
praneszt, bet tuom tarpu bus gana. Tik dar

syki in jus brolej, latuwinkaj, sakau ir szaukiu balsu s. Jono ant puszeziu: darykit storone, susiszaukit wiens kita. Norint dabar jau netur iszsitikejimo wiens kitam, nes tape apgauti per kelis, bet dowanokit wiens kitam; mus klebonas ir mus aplajze prowdamos ir noredamas parodyt, kad jisaj yra latuwinkas, o mes jam dowanojom, taj ir mes wiens kitam dowanokim ir susiszaukim nauja roda, o pamatysit, kad sulauksim mes ir mus wajkaj latuwiszko kuningo. Cze mes nejjieszkom szlowes, bet tejsybes.

Parapijonis Dam. Kuzabas.

PAGEEBA WARGDIENIO.

(Tasa.)

Negana to, kad wiens tauta skiriasi no kitos, jai skersakioja, ja kapoja, juk ir kiekwiens tauta pasiskirste i dalis — warsnas (stonas, tuomas). Wiens itajse isakimus del sawo pelno ir juos gynioja prisparu, ir per taj jie ingijo galinguma, turtus ir lepuma. Tajp antaj latuwej kitakurt, kol gyweno giminemis, wisi buwo lygus ir lygej duoringi; aulinkuj kad kilo kares su wokieczes insigruclusejs i musu sodybas uzkwiecziant juos lankams, kada latawej eme narsauti priesz rusus ir lankus, insitajse kariauna, iszdygo diduomene (ponaj), kuri praszoko kitus gywentojus tuomi, kad kito darbo ne dirbo kajp tiktaj kad dewejo ginkla ir zude galwas prieszininku. Tada taj igawo labaj kuple galybe kuningajsztis, kurs guosdamas karejwius eme jiems dalyt waldze, kraszta, ir ant galo . . . patis zmones atitekojn ju nelabas ir gobias rankas. Kas yra augenis, tas geraj tebemena ana lazystos ar baudzewu gadynes, kur wisa nedela rejkejo dirbti ponams, kur retaj kada panedelije zmogus galejo dirbineti ant lanku del sawias — liko jam tiktaj szwendienej; tejsybe darydawo tie patis ponaj, antrapus jie zmogu gywuolu waliniuku tajkydami nej tiesos nenorejo daryt, jejgu szis neduodawo kysziaus . . . Botagas ir plegos, ruozaj ant nukapoto kuno — o taj tankiausis tejsybes buwo nusprendimas! Ir tajp wiens didziunaj pasigawo turta, waldze, tiesas, zmogu pati. O wargszaj zmones iwajru turejo liki ma — taj zmogus wirtu i turta kito zmogaus, ir ponas ana wargszaj majnikaudawo, pirkdawo, pardawinedawo nelyginant kajp aszwien; taj wel jejgu zmoguj liko walaybe, atiminejo jo darbu wajsiu — nes szend kada majnaj, turgus ira pimatu draugijos wisada nusigwana darbininkas, kurs sawo nudirbta wejkala negauna algoje, bet dali to wejkalo atiduoda ir nenorums atidowano ja, darbo dawejuj taj esti sawo sumdytojaj O wejkatas prideria darbininkuj! taj tegul mena kiekwiensas. Palyginus gywenima ano wergo su gywenimu szio palajduno, lajswaus zmogaus, turime pripazint, jog anam wergaj maz kuone geriaus buwo kajp kad niusu dienu pawargeluj — darbininkuj. Waldytojas wergaj szerdawo, dengdawo, duodawo paszali ir sergant aprupindawo darbu wiikeji — zinoma tiktaj delto kad welau turet no jo pelna, o tas pawargelis, palajdunas, uiekeno neapwejdetas, kada nubajgia sawo kuno pajiegas najkiut, gal

tiktaj mirt badu ar nustipt no szalezio — nes paszapos praszyt nepalanku arba wel praszytoja sugriebia istumia i kiauryne, kalejima. Tolaus bus.

Auropa.

London 13 kowo. Jau senaj Maskolija rengiasi pasiekt Indija. Caras Powilas, Aleksandra I, o ar cze senaj ir jenerolas Skobelew asapie taj sapnawo. Ir ju sapnas patengwa pildosi. Turkestanas (Kywa, Bukara ir Kokandas) jau rankose maskolu no 1873 m., ir cze no Kaspijos mares iki Askabado pastate gelezinkeli. Netajp senaj Maskolej uzejo Merwa ir Saraksa. Tuomi gi ji susirubeziawo su Afganistanu, stowineziu po priedanga Anglijos. Dabar wajskas maskolu tajsos inimt Herata, tikedamos, jog pasisekus cze, jau bus lengwu ipult i Indija, ja zkariaut, ir wienu smugiu Anglija ant wisados iszajjakin. Uz taj maskolus ir isz Kaukazo nesenej 4000 zalnieriu iszsiunte i widurine Azija, in Alkabada. — Angliszkas jenerolas Lamsdenas ilgaj nelaukias apselo Robato raguwa [tarpkalni], ir Anglaj mokina afganus grejziausej Herato miesta sutwirtint. Indaj ejra uz Anglija, sakydami, kad jie nenor kst maskoliszkaj prawostawna, tyroniszkaj junga. Lajwunas Anglijos kelauja i Tarpziamine mare, regimaj kad Anglija, jejgu isztiktu wajna, ko negalime abejot, apniktu maskolu Krime ir aplink Adesa, ne wien tik gindamos no inpuolimo maskolu i Afganu ziame ir Indija. — Anglija sutraukt wajska pradeda isz Indijos ir Australijos. Kenedoj parlamentas yra labaj susirupinias del to, kad wakaruse wisas pakrasztys Tykiojo Didziamario netari apginklo. Viktorijos pilis turi tik in 300 zalnieriu, o ir tie netur pagatawyto majsto ant ilgo czeso. — Jejgu kils wajna taj rewolucija Maskolijoje prisiartina. Ar Maskolija lajmes ar ji nusiszmejsztes — wis tiek. Betgi mes, brolej, ar esime pasitajsia ant to, kad isz to guletume pasinaudot? Keli apie taj mislijame, kad dabar butu geriauses czesas magint wisomis sylo mis atitajsyt latuw-latwiszka wyresnybe musu Latuw-Latwioje? Mes nenorime rizties su swetimajs, bet kur masu wienybe? kur masu syla? Ar ilgaj dar mes noresime neszt sunku swetima junga? Ar rasis nors keli latuwinkaj, kurie rejkiut atejtu i pagelba nors kelajs dolarajs tiems, kurie mislija apie atgajwinima Latuwos?!

Madridas 11 kowo. Kad piungej parweze maszinas del dirbimo cigara, kilo cze sumiszimas tarp 5000 moteriszkiu, kuriu daugumas turet atstot no sawo darbu. Moters akmeinimis ir pejlejs iszinuszo atsiusta palicija del ju nutildimo. Bet kad wyresnybe uztrauke wajska, dangybe moteru tip; suimta i kalejima.

Bruselis Belgijoje 23 kowo. Aplink miesta Mons 7000 anglakaseju lowesi dirbia darbus del mazumo algos. Mieste Bruselije tajpogi darbininkaj be duonos budami griezia dantis, norint gazetos jiems surinko pagelbos i 45 tukst. franku.

Amerika.

New York 13 kowo. Strejkas tarp sam

dininku prie Gould'o gelezinkelo Pietwakuose kaskarts ejna platynu delto, kad piningej samdininkams nenor atga padidint. Jej bus tarp ju wienybe, taj ju noraj grejt iszspildys, nes piungej patis spirs, kad Gouldas sutarima grejziaus darytu su darbininkajs, nenoredami turet pragajszties per apstojima susineszimu. — Tarp strejkuojancziuju anglakaseju jau kelose wietose atga yra pakelta; galime luket, kad ir anglakasejje pargales bossus. Diewe wisur padek darbininkams!

Pottsville 7 kowo. Trys wagis latuwinkaj gawo szendie apsudiima uz iszpleszima kromo Me Guires sisters, Szenandorije toki; pats bossas T. Juszkewycze ant 9 mensesiu i kalejima, slugos P. Jaruszewycze ir P. Wisalga ant 3 men., o 3 maziau kalti pasiliko iszwalnyti; tie wisi 6 yra gywentojejs Szenandorio, pats wyriauses Juszkewycze ilgus czesus sluzijo prie kromu latuwisku, o ant galo pas ta pati Me Guires sisters, potam pats turejo uzsidejas kroma ir ant pajagos pasitajse bisni wagystes uz ka dabar tur pakutawot. — Kita prowa isz Szenandorio J. Sakalaucko statyta bus priesz suda po nedelej apie 10 d. uz 5 centus. Szinkoriuj J. Sakalauckuj nekokie wajkaj pawoge kaziras (kwortas), kuris apskunde, tieji wajkaj uzsimokeja kasztus, apskunde ji pas kita skwajeri, zinoma cze jam iszpuole uzsimoket, bet szits pasipute ir prowa nusiunte in korta. Taj matot brolej kas taj yra per apjekimas pajko zmogaus, kad uz 5 centus (nes kaziras mes perkam uz 5 c.) uzimokes 50 ar daugiaus dorelu. O kur galetu sau proto pirkt gajlis 2 dorelu!

Sheandoah, diena bulwiniu blynu. Latuwinkas kraucezius ant Centre st. apsirgo „lenkiszka karsztlige“; ta liga yra labaj sunki iszgydyt, nes matyt kad musiszkej daktaraj neistengs ji pagelbet; delto geri latuwinkaj tur apsiserget idant neapsikrestu, ta liga yra labaj lipszni. Koki nog to liekarsta? Pejkis, slu. . . .

APGARSINIMAJ.

REDISTIKJ UNIOS GALEMA GAUT KNIGAS (Izdawimo M. Twaraucko)

Practicos Michaldos nog 578 m. priesz uzg. Chrystuso.	25c.
Mortenszas izguditojas sapnu, su planetomis ir tt.	30c.
Istoria Ali-Babos [isz tukstancziu ir wienos nakties]	30c.
[isz Auropos atejo]	
Auszros Kalendorius ant 1885 m.	35c.
Tewynalniu glemie p Wytarlo	15c.
Auszra ant wyso imiato dwtlika numeriu	\$2.00
o wienas numeris	
Auszros Kalendorius ant 1884 m.	25c.
Oszkabalu dajnos	25c.
Lietuwiszkas Szupinis	15c.
Drazdauzsko switizkos ir szwentos giesines	15c.
Migtowaro dajnos	25c.
Knigos te silbiu	25c.
Istoria septinlu mokitoju	\$1.25
Nerio pamokelaj	25c.

MIKOLAS TWARAUCKAS

raunas Agentas
Hamburgo ir Amerikiszkos kompanijos
del Lietuwinku ir Lanku

parduoda Szifkortes isz New Yorko i Hamburga po \$ 10.
isz Hamburgo i New Yorka tejpogi \$ 10.
isz New Yorko i Hamburga ir atgal \$ 20.
Tejpogi iszmauno ir slunceze plnigus i wysas dalis Auropos.
Kas nor wazlut i Auropa, arba isz Auropos atsilmt pas sawo giminia arba pas istama tegul pasyskubina su iszpirkimu szifkortes, nes trumpam czese pabrangs.
Atejas pas mane, koznas gal but pewnas kad i rankas aukcziu ir kraugieriu ne papuls.